

TVÄTTRÅD FÖR FOLKDRÄKTER

Nyttillverkade dräktplagg:

Plagg av linne och bomull: Överdelar, skjortor, förkläden och halskläden kan tvättas som fintvätt med tvättmedel avsett för tvätt upp till 60°C. Helst handtvätt. Ingen centrifugering. Häng så slätt som möjligt. Kan även klappas ur med en frottéhandduk.

Halskläden kan stärkas något liksom vita linnehattar och hilkor. (Ta reda på den lokala traditionen!)

Stycken och halskläden med spetsar tvättas försiktigt för hand med fintvättmedel. Låt spetsen torka utarbetad med fingrarna i rätt form på en vaxduk eller Perstorpsplatta. Klappa ur vattnet med en svamp eller handdukar. När spetsen torkat är den slät och behöver ej strykas. Det vita tyget kan pressas med en våt duk.

Broderade halskläden med färgat garn tvättas separat, sköljes väl, lägges plant med broderiet uppåt till torkning. Ta bort så mycket vatten som möjligt med svamp eller handdukar. Lägg ej ihop dem fuktiga!

Halskläden av siden och muslin kan tvättas med ljummet vatten och fintvättmedel om de ligger plant på vaxduk eller Perstorpsplatta och endast genomsugs med en tvättsvamp. Först tvättmedelslösning, så sköljningar och urklappning av fukt med svamp eller handdukar. Tillrättalägg noga tyget med fingrarna och låt torka på vaxduk eller Perstorpsplatta. Ingen strykning behövs. Förvaras rullad på rulle, ej vikt.

Mollskinnsbyxor kan tvättas i skonsam maskintvätt vid 60°C eller helst handtvätt.

Handskar av tvättskinn tvättas och gnuggas rena sittande på händerna i handljummet vatten och handsktvättmedel eller ren tvål och sköljes noga och tvålas in väl i sista sköljvattnet för att behålla mjukhet och elasticitet. Torkas uppblåsta och gnuggas flera gånger i fuktigt tillstånd under torkningen.

Skinnsbyxor tvättas på samma sätt som skinnhandskar. (Prepare Saddle-soap med Palmgrens Hide Food efter). De skall töjas och gnidas under torkningen för att behålla formen. (Förr fylldes de med hö, när de hängdes till tork, nu kan man ta frottéhanddukar e d, men byt ut dem då och då). Skinnbyxor kan också tvättas i Ekololja.

Kemtvätt bör undvikas för plagg av ull och siden (t ex västar och livstycken): (Béd i annat fall om skonsam tvätt). Vatten och milda tvättmedel tål alla naturmaterial, men man bör se upp med fällning. Salt eller ättika i sköljvattnet kan hjälpa. Torka så snabbt som möjligt. Pressa ur så mycket vatten som går i handdukar.

Allmänna råd:

Gnugga inte ömtåliga plagg, vrid ej utan krama ur vattnet.
Torka ej i solen, färgen kan blekas.
Varmmangla ej linne.
Naturesilke stryks vid 160°C.
Broderier stryks från avigsidan om de överhuvudtaget måste strykas.
Fransar kammars ut med gaffel, ev kam. Bomullsfransar kan ibland "skakas" ut.
Om sköljvattnet är missfärgat, tillsätt ättika eller salt i sista sköljvattnet.

Äldre plagg bör förvaras så att tvätt om möjligt undviks. Rådgör i annat fall med länsmuseum, hemslöjdskonsulent eller textilkonserveringen på Nordiska museet.

Förvaring av dräktplagg.

Låt plaggen hänga framme och vädra ur en stund efter användning. Om man t ex genast hänger in dem i plastpåsar kan det bildas kondens, dålig lukt och i värsta fall mögel av den kroppsfuktighet som sugits upp av plaggens fibrer (även om Du inte känt Dej särskilt svettig har detta skett).

Plaggen förvaras bäst i tygöverdrag (t ex av gamla lakan). Plastpåsar har statisk elektricitet som gärna drar till sig smuts.

Tvätta gärna upp linneplagg så snart som möjligt så att inte smutsen hinner bita sig fast. De kan sedan ligga ostrukna tills Du skall använda dem härnäst så gulnar de inte. Om Du hänger och lägger dem slätt behövs dessutom inte så mycket strykning.

De flesta plagg mår bättre av att förvaras liggande. Goffrerade kjolar bör rullas ihop och lindas in och helst ligga. Förvara schalar rullade, gärna med urtvättat bomullstyg eller syrafritt silkepapper.

Mössor och stycken förvarades ofta i speciella träskrin - kanske något att ta efter även i vår tid?

Textilier bör förvaras i mörka utrymmen. Allt ljus bleker och förvaringstiden är ju den största delen av plaggens livstid. Spruta inte insektsmedel på tyget utan hellre i skåp och lådor innan plaggen läggs in. Tidningspapper kan ge ifrån sig både trycksvärta och syror och ge missfärgningar.

OBS. Goffrerade kjolar tål inte vatten eller fukt. Tänk på att när Du sitter på plaststolar t ex i en buss kan det bildas kondens som får vecken där bak att gå ur. Likaså om man sitter på en regnkappa eller direkt på marken.

Smycken bör lindas in i guldsmedspapper och förvaras i skrin för att inte det svavelväte som finns i luften skall orsaka att de svartnar. Torka av smyckena eller använd slipmedelsfri putsvadd till dem.